

รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง แผนที่กับจังหวัด

ครูผู้สอน ครูวรพรรณ ศรีอรุณ
ครูจิตติรัตน์ ดิษฐวงศ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑.

บอกข้อมูลตัวอย่างแผนที่แสดงข้อมูลของจังหวัดได้

๒.

ใช้แผนที่ศึกษาข้อมูลของจังหวัดที่กำหนดให้ได้

๓.

เห็นความสำคัญของประโยชน์การใช้แผนที่ศึกษาจังหวัด

คำถามชวนคิด

นักเรียนอยู่จังหวัดอะไร
และจังหวัดที่นักเรียนอยู่
ติดกับจังหวัดอะไรบ้าง

??

แนวคำตอบ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
อยู่ใกล้กับจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดชุมพร

หากนักเรียนต้องการทราบว่า
จังหวัดของนักเรียนอยู่ใกล้กับจังหวัดใด
นักเรียนจะทำอย่างไร

??

แนวคำตอบ หากต้องการทราบว่า
จังหวัดของเราอยู่ใกล้กับจังหวัดใด
ดูได้จากแผนที่

หากนักเรียนจะศึกษาข้อมูลจากแผนที่
นักเรียนจะต้องเรียนรู้ว่าแผนที่มีการขีด
องค์ประกอบของแผนที่ และการใช้แผนที่อย่างไร

แผนที่กับจังหวัด

แผนที่

เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่แสดง
ลักษณะของพื้นผิวโลกลงบน
วัสดุแบนราบด้วยการย่อขนาด
ให้เล็กลงโดยใช้มาตราส่วน
และใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งที่มีอยู่
จริงบนพื้นผิวโลก

ชนิดของแผนที่

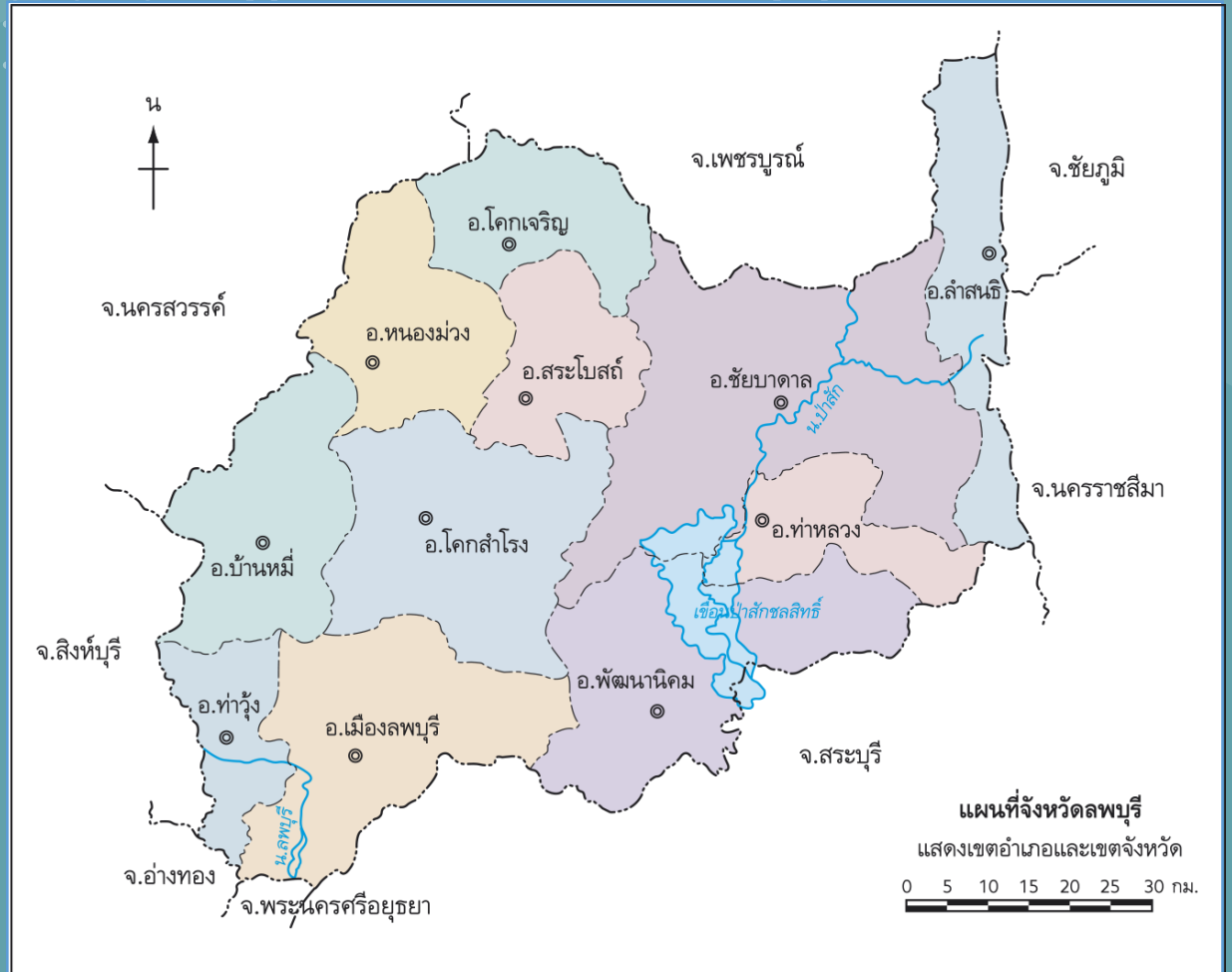
๑. แผนที่ภูมิประเทศ

เป็นแผนที่แสดงความสูงต่ำ
ของพื้นผิวโลก ซึ่งรวมถึงสิ่งที่
เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่ปรากฏ
อยู่บนพื้นผิวโลกต่าง ๆ เช่น
ภูเขา ทะเล แม่น้ำ ที่ราบสูง
เกาะ ทะเลสาบ

๒. แผนที่รัฐกิจ

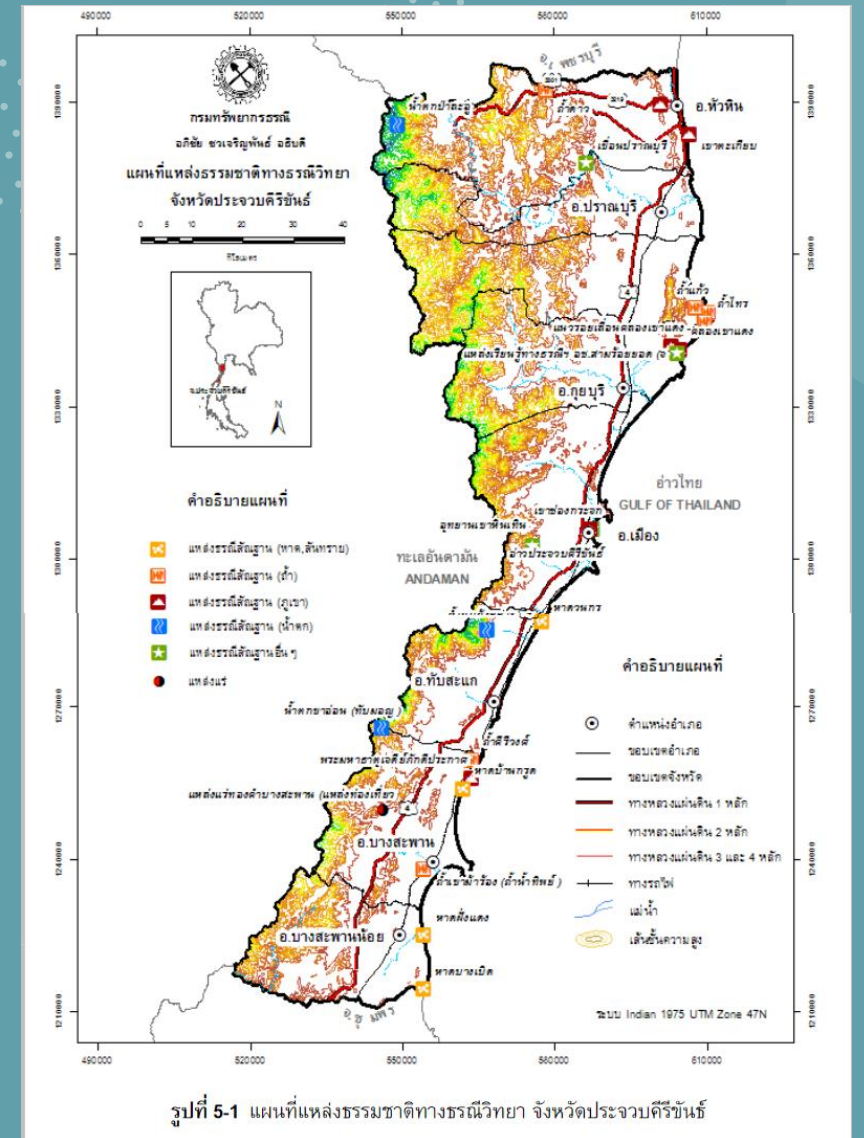
เป็นแผนที่แสดงลักษณะ
การเมืองและการปกครองของ
รัฐหรือประเทศ เช่น แผนที่
แสดงการแบ่งเขตจังหวัดของ
ประเทศไทย เป็นต้น

แผนที่แสดงเขตอำเภอและอาณาเขตติดต่อของจังหวัดลพบุรี

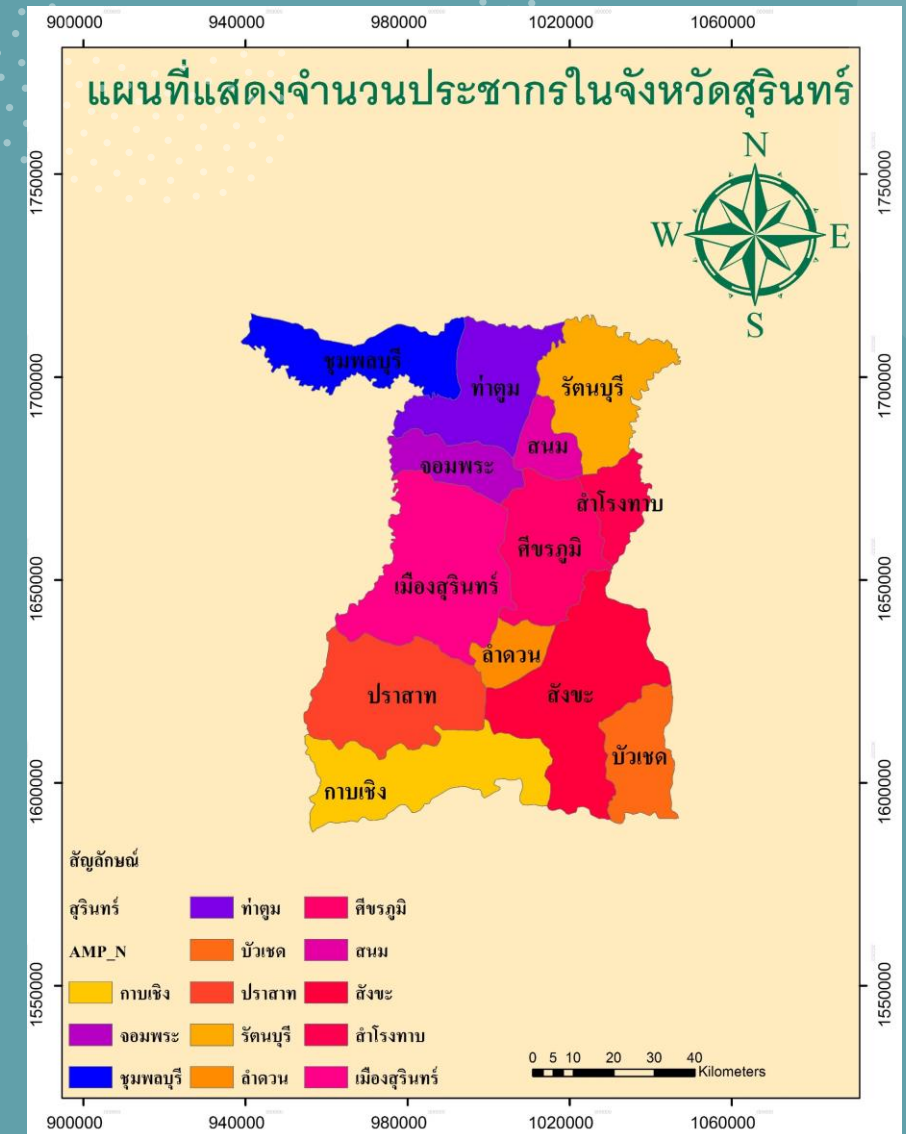
๓. แผนที่เฉพาะเรื่อง

เป็นแผนที่ที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์
อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะหรือข้อมูล
ที่ต้องการศึกษา เช่น แผนที่พืชพรรณ
ธรรมชาติ แผนที่ธรณีวิทยา เป็นต้น

๔. แผนที่เศรษฐกิจ

คือ แผนที่ใช้แสดงลักษณะการกระจายหรือการหนาแน่นของประชากร เส้นทางการค้า เช่น เขตอุตสาหกรรม เป็นต้น

๕. แผนที่ประวัติศาสตร์

คือ แผนที่แสดงอาณาจักรสมัย
ต่าง ๆ ชาติพันธุ์ ความเป็นมา
และการอพยพของประวัติศาสตร์

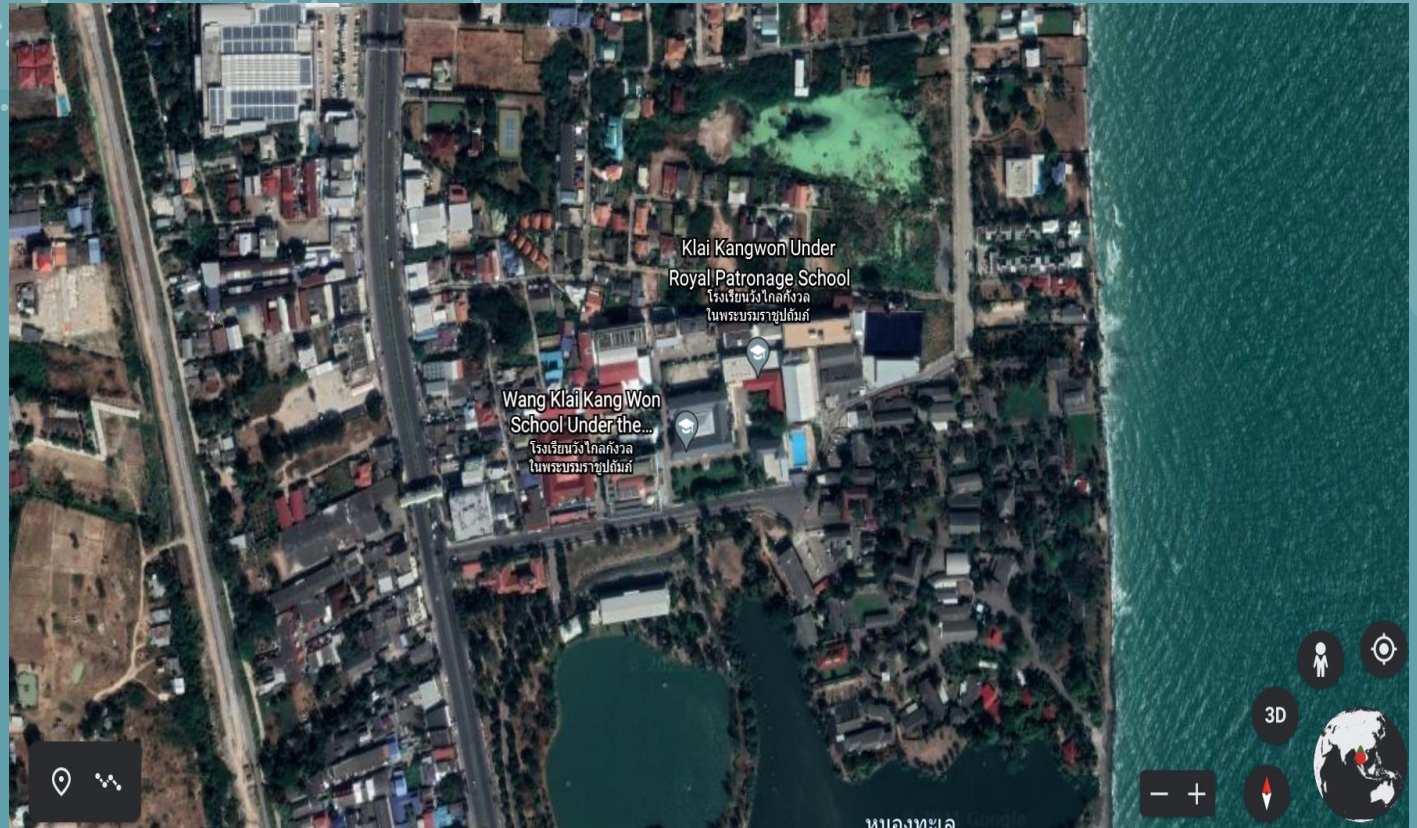

๒. แผนที่เล่ม

คือ แผนที่ที่รวบรวมแผนที่ไว้
หลายๆ ฉบับมาไว้ในเล่มเดียว
แผนที่เล่มอาจประกอบด้วยแผนที่
หลายชนิดอยู่ในเล่มเดียวกัน เช่น
แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศ
แผนที่รัฐกิจ แผนที่ภูมิอากาศ

๗. แผนที่ภาพถ่าย

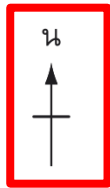
คือ แผนที่ที่เกิดจากการถ่ายภาพทางอากาศ ไม่ว่าจะมาจากเครื่องบิน
หรือถ่ายจากดาวเทียม

องค์ประกอบ
ของแผนที่

๑. ชื่อแผนที่

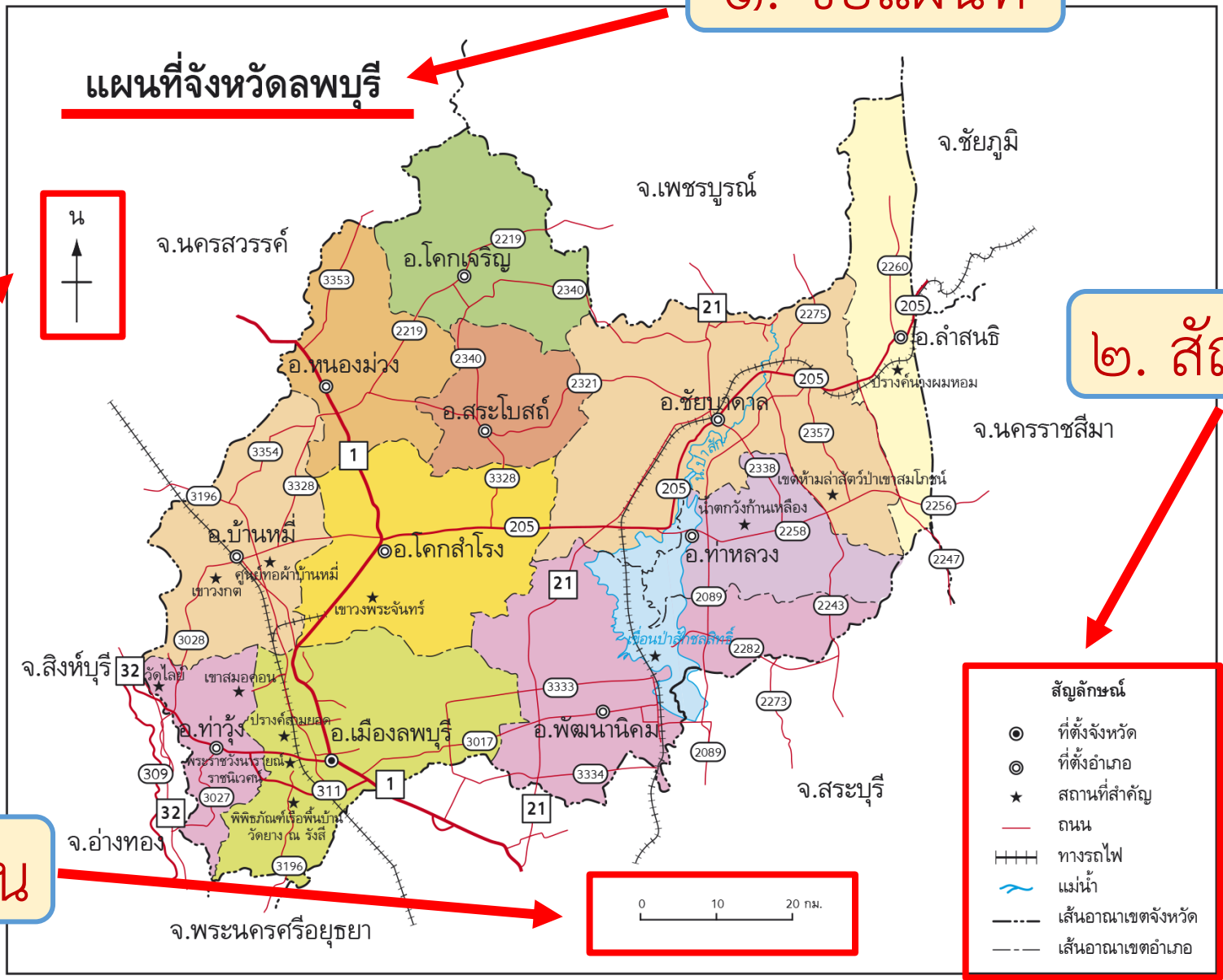
แผนที่จังหวัดลพบุรี

๔. ทิศ

๒. สัญลักษณ์

๓. มาตราส่วน

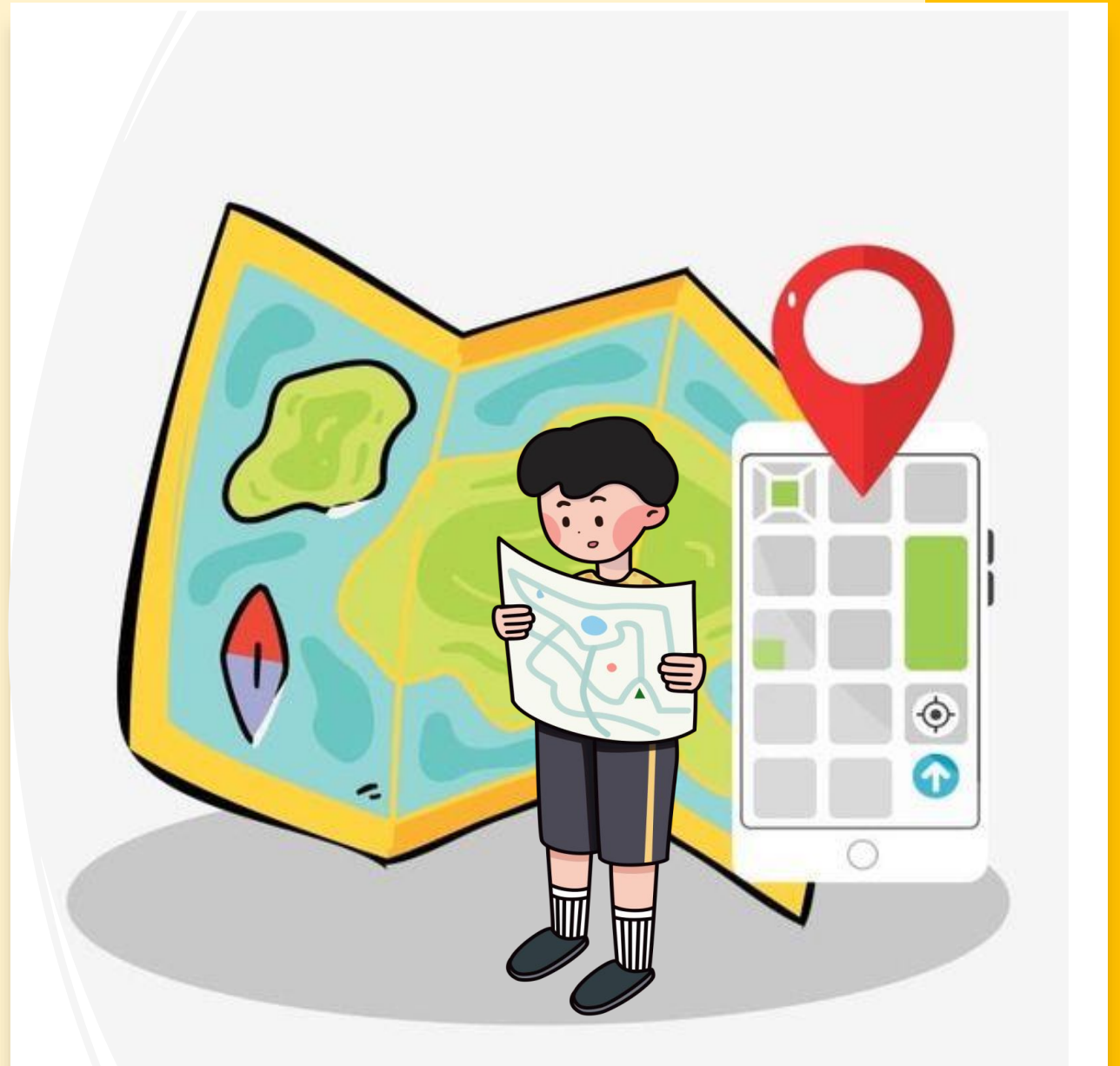
- สัญลักษณ์
- ที่ตั้งจังหวัด
 - ◎ ที่ตั้งอำเภอ
 - ★ สถานที่สำคัญ
 - ถนน
 - === ทางรถไฟ
 - แม่น้ำ
 - เส้นอาณาเขตจังหวัด
 - เส้นอาณาเขตอำเภอ

การใช้แผนที่

การอ่านแผนที่จาก สัญลักษณ์ในแผนที่

ผู้ใช้แผนที่ต้องมีความเข้าใจ
เกี่ยวกับสัญลักษณ์ในแผนที่

การหาระยะทางจากแผนที่

ขั้นที่ ๑ วัดระยะทางในแผนที่
โดยกำหนดจุด ๒ จุด
ซึ่งเป็นสถานที่ ที่เราต้องการ
ทราบระยะทางลงในแผนที่

การหาระยะทางจากแผนที่

ขั้นที่ ๒ นำกระดาษไปวาง
ทับที่จุดทั้ง ๒ จุด และลอก
จุดลงบนกระดาษ

การหาระยะทางจากแผนที่

ขั้นที่ ๓ นำกระดาษไปเทียบกับ
มาตราส่วน และอ่านค่าที่ได้ซึ่ง
เป็นระยะห่างของสถานที่นั้น
ตามความจริงบนพื้นผิวโลก

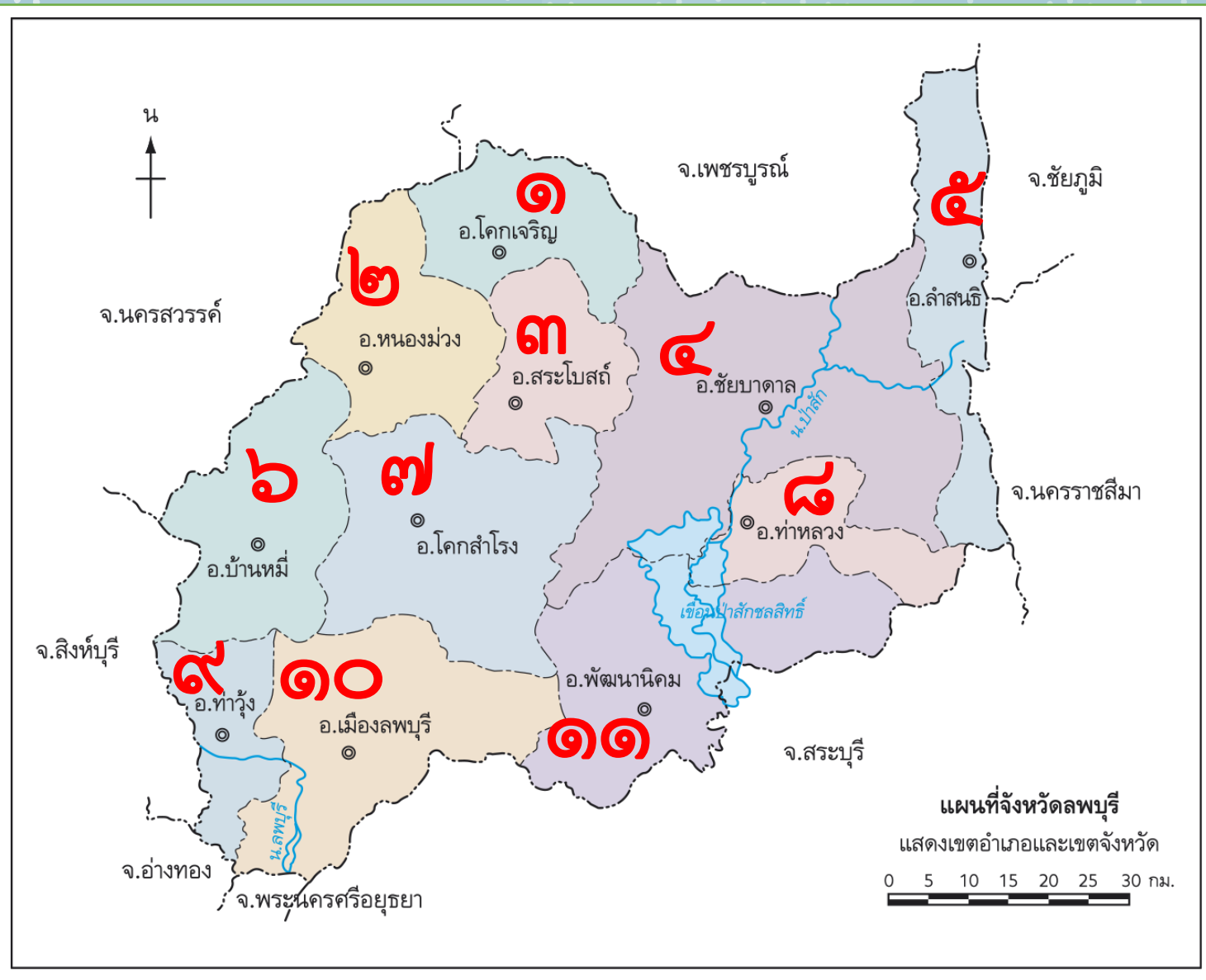

กิจกรรม

บอกข้อมูลตัวอย่างแผนที่ แสดงข้อมูลของจังหวัด

ให้นักเรียนบอกข้อมูล
ตัวอย่างแผนที่แสดงข้อมูลของจังหวัด

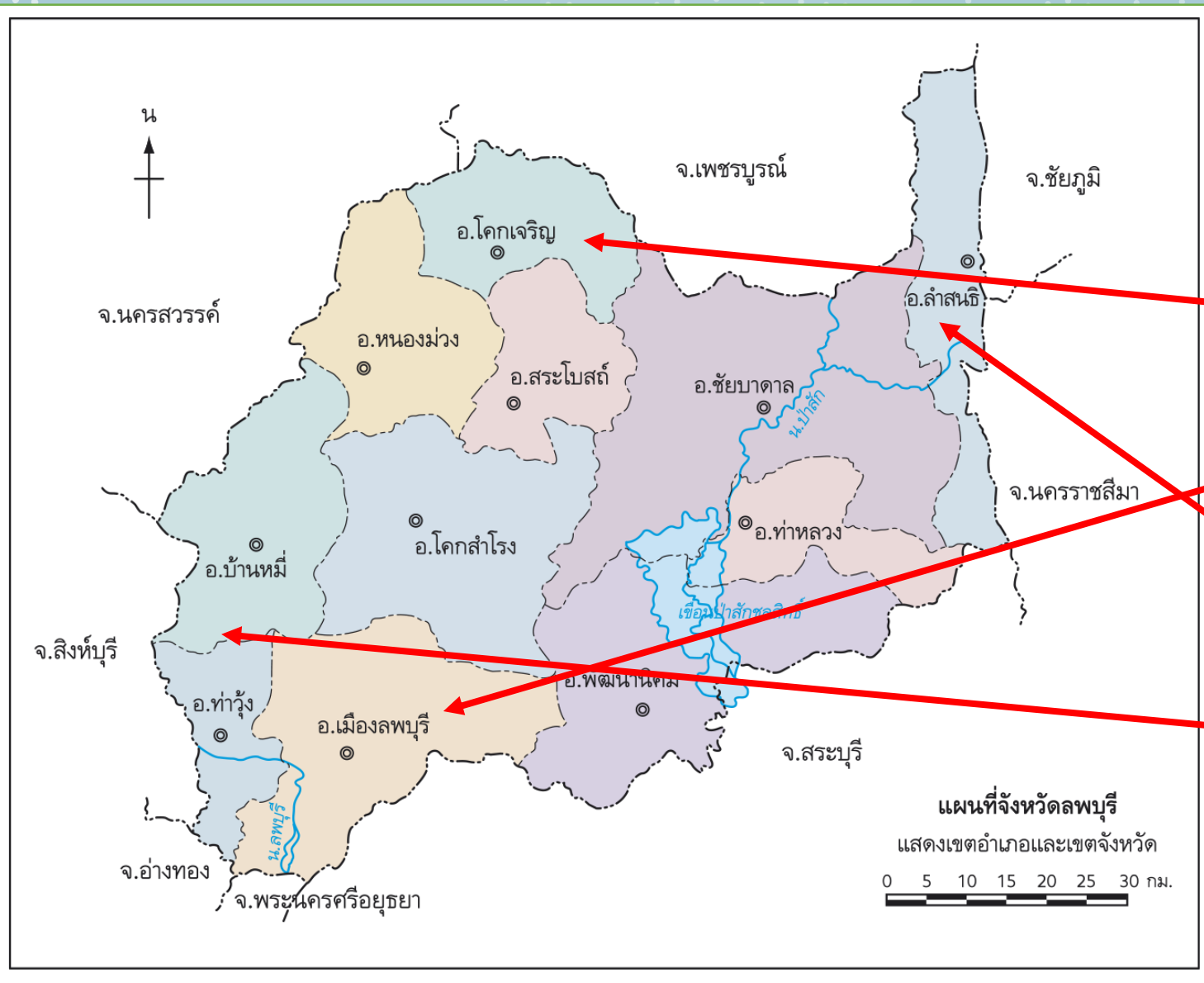

จังหวัดลพบุรีมีกี่อำเภอ
และได้แก่อำเภออะไรบ้าง

๑๑ อำเภอ

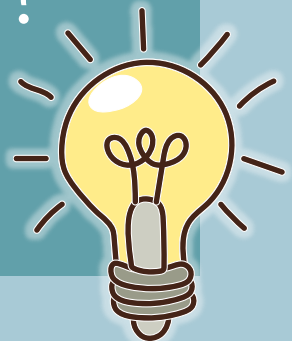
อำเภอที่อยู่ทิศ

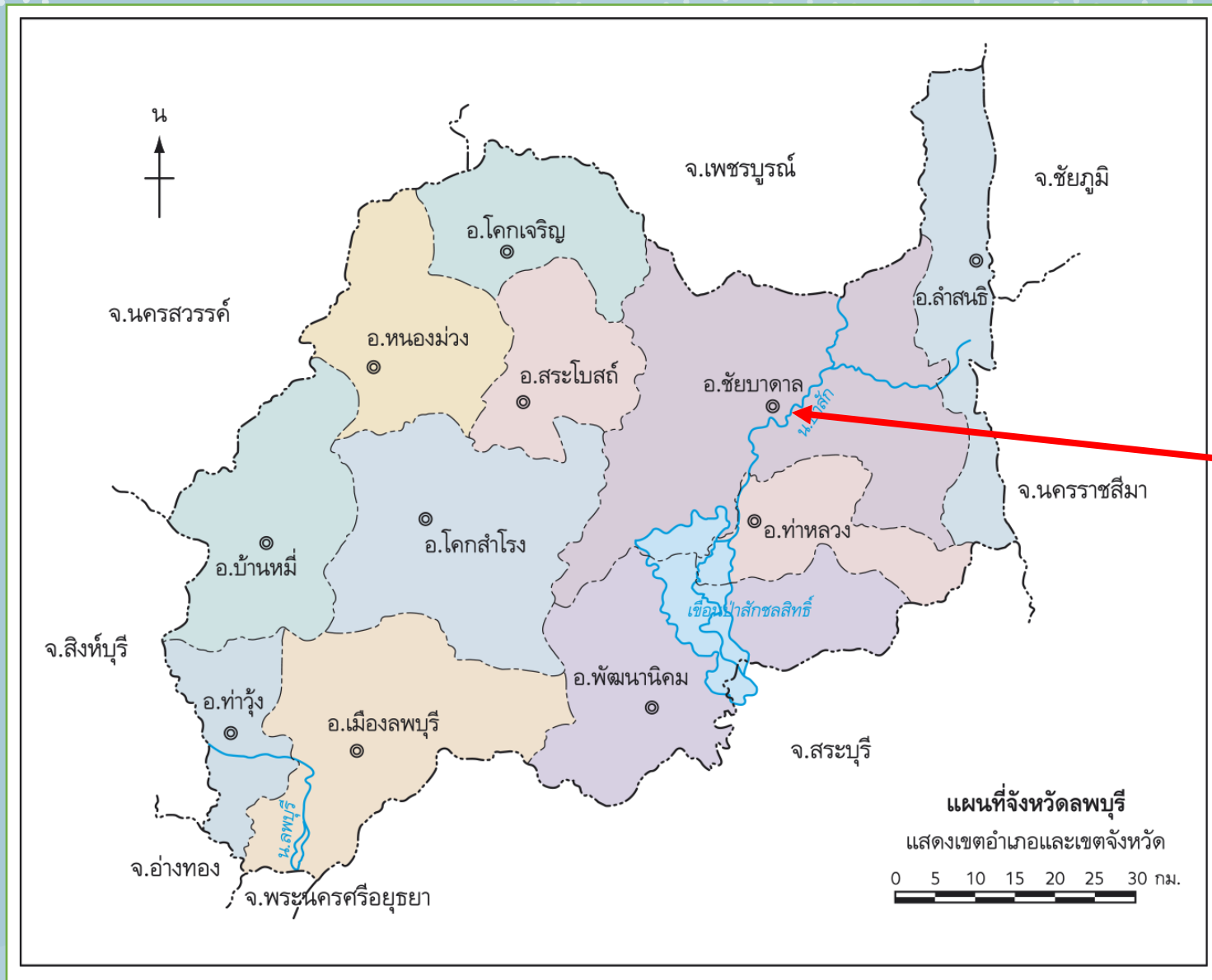
เหนือสุด ?

ใต้สุด ?

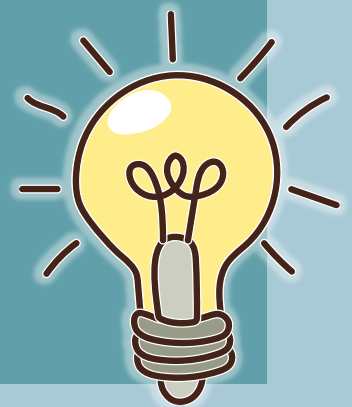
ตะวันออกสุด ?

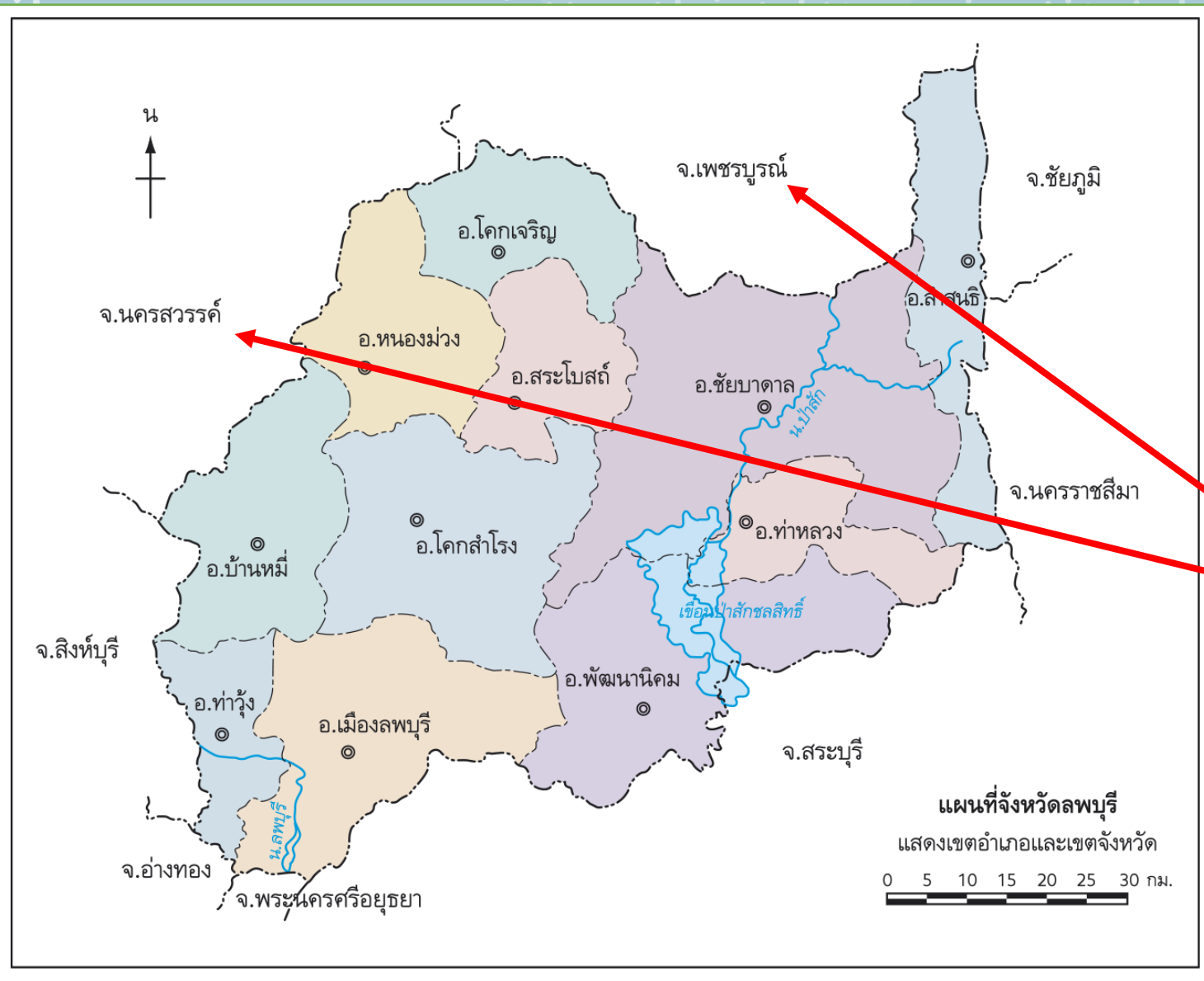
ตะวันตกสุด ?

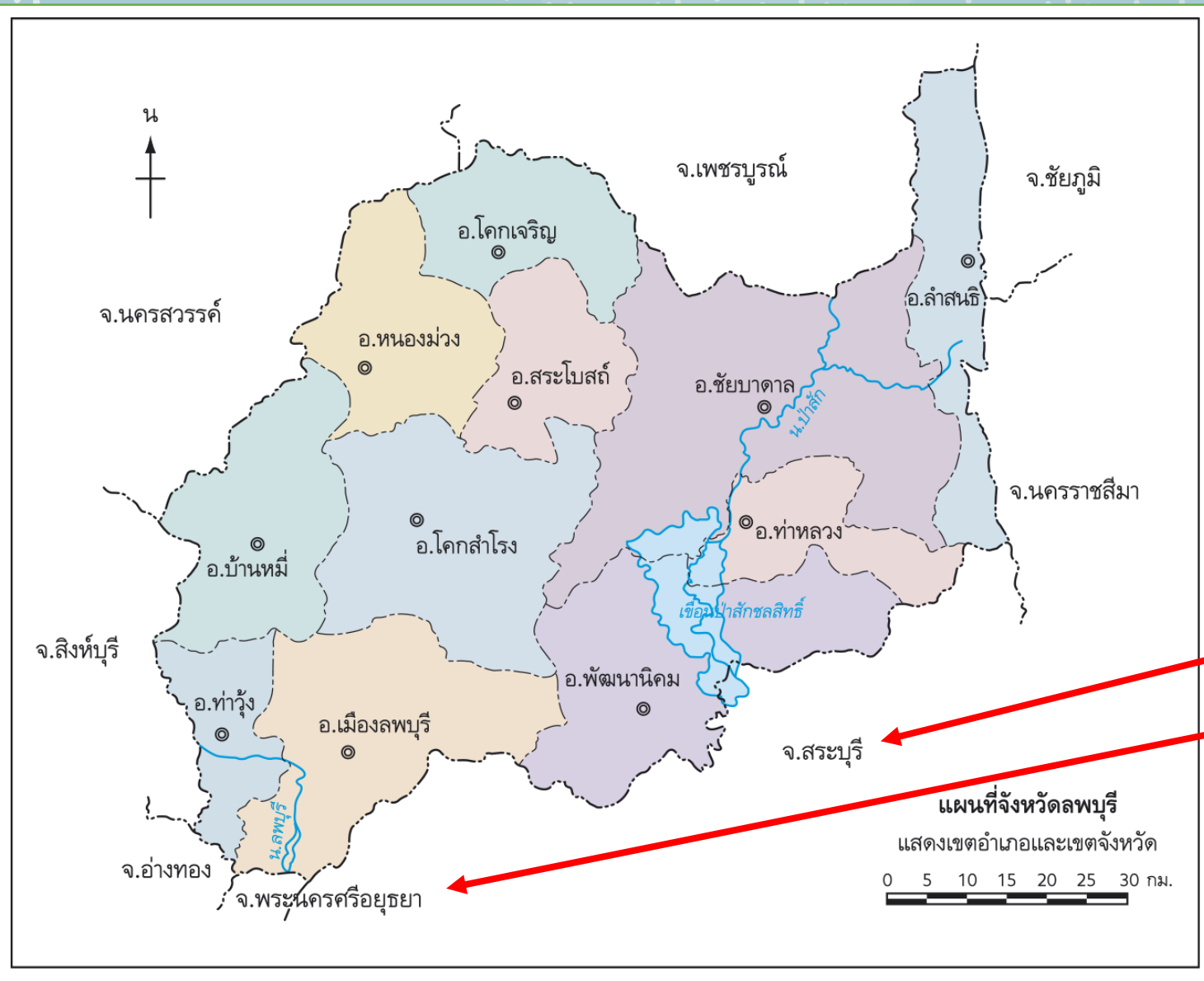
อำเภอที่มีพื้นที่
มากที่สุด?

จังหวัดลพบุรีมี
อาณาเขตติดต่อ
กับจังหวัดใด
ทางทิศเหนือ?

จังหวัดลพบุรีมี
อาณาเขตติดต่อ
กับจังหวัดใด
ทางทิศใต้?

๕ แผนปฏิบัติการ

คำชี้แจงนักเรียน

๑. นักเรียนดูภาพแผนที่และศึกษาข้อมูลของจังหวัดที่กำหนดให้
๒. นักเรียนตอบคำถามลงในใบงานที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด
๓. นักเรียนที่ครูสุ่มออกมานำเสนอผลงาน

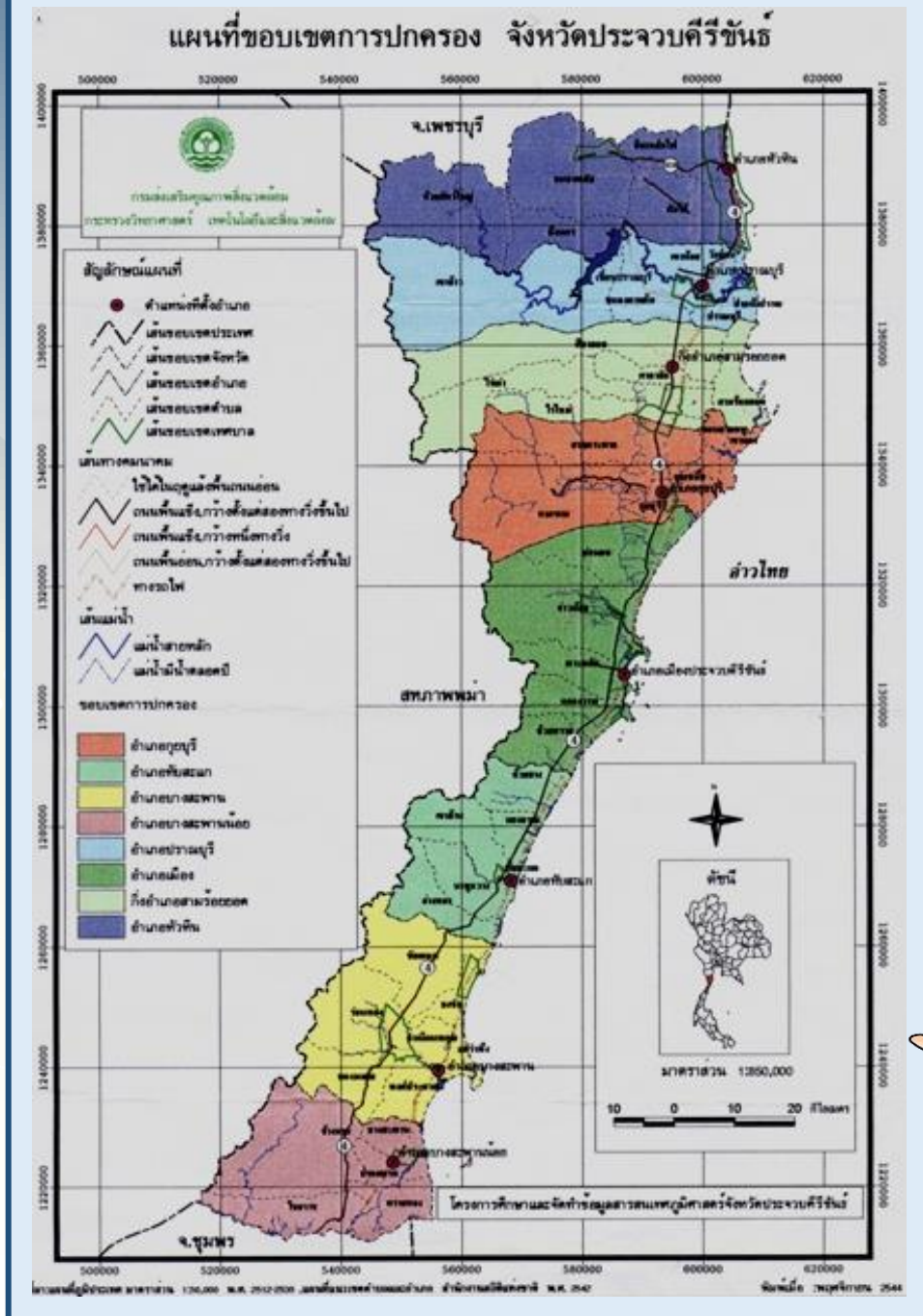
คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนดูภาพแผนที่และศึกษาข้อมูลของจังหวัดที่กำหนดให้
๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด
๓. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม
๔. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอผลงาน

ใบงานที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด

คำชี้แจง : ให้นักเรียนดูภาพแผนที่และศึกษาข้อมูลของจังหวัด
ที่กำหนดให้ และตอบคำถาม

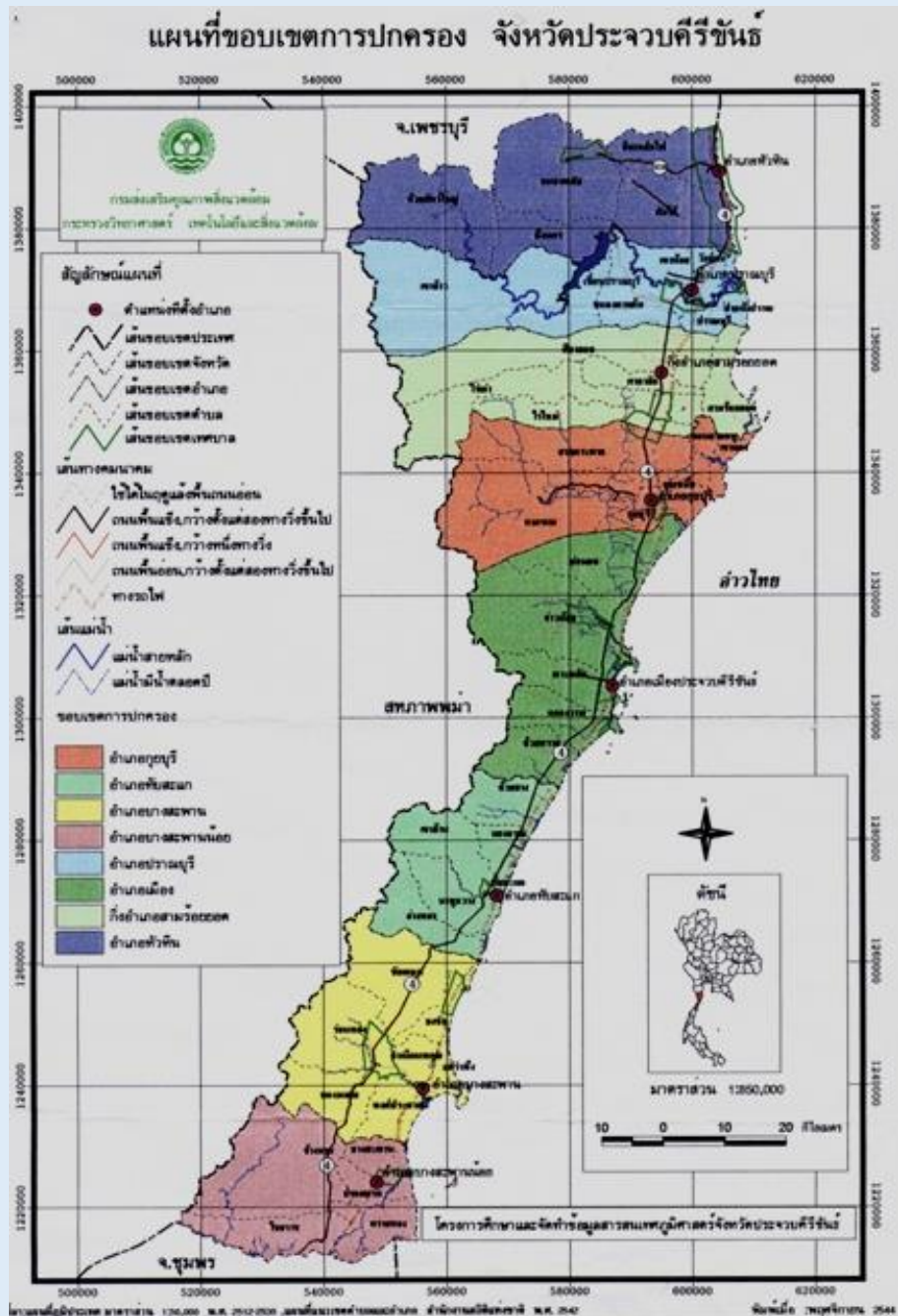

สังเกตแผนที่ยกขึ้นให้ดู ๑

นะคะนักเรียน

๑.๑ ภาพที่เห็นคือแผนที่อะไร

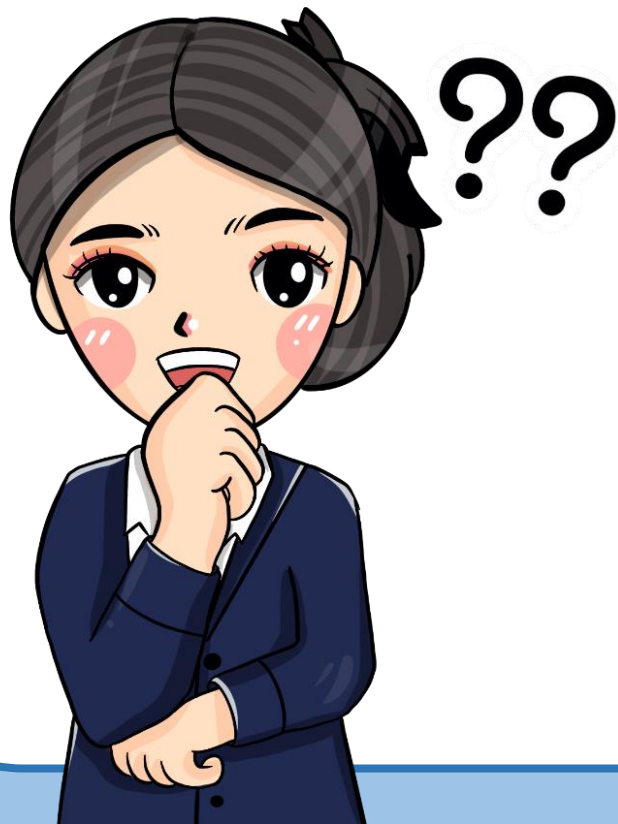
๑.๒ ในแผนที่ที่มีจังหวัดอะไรที่มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัด
ดังกล่าว

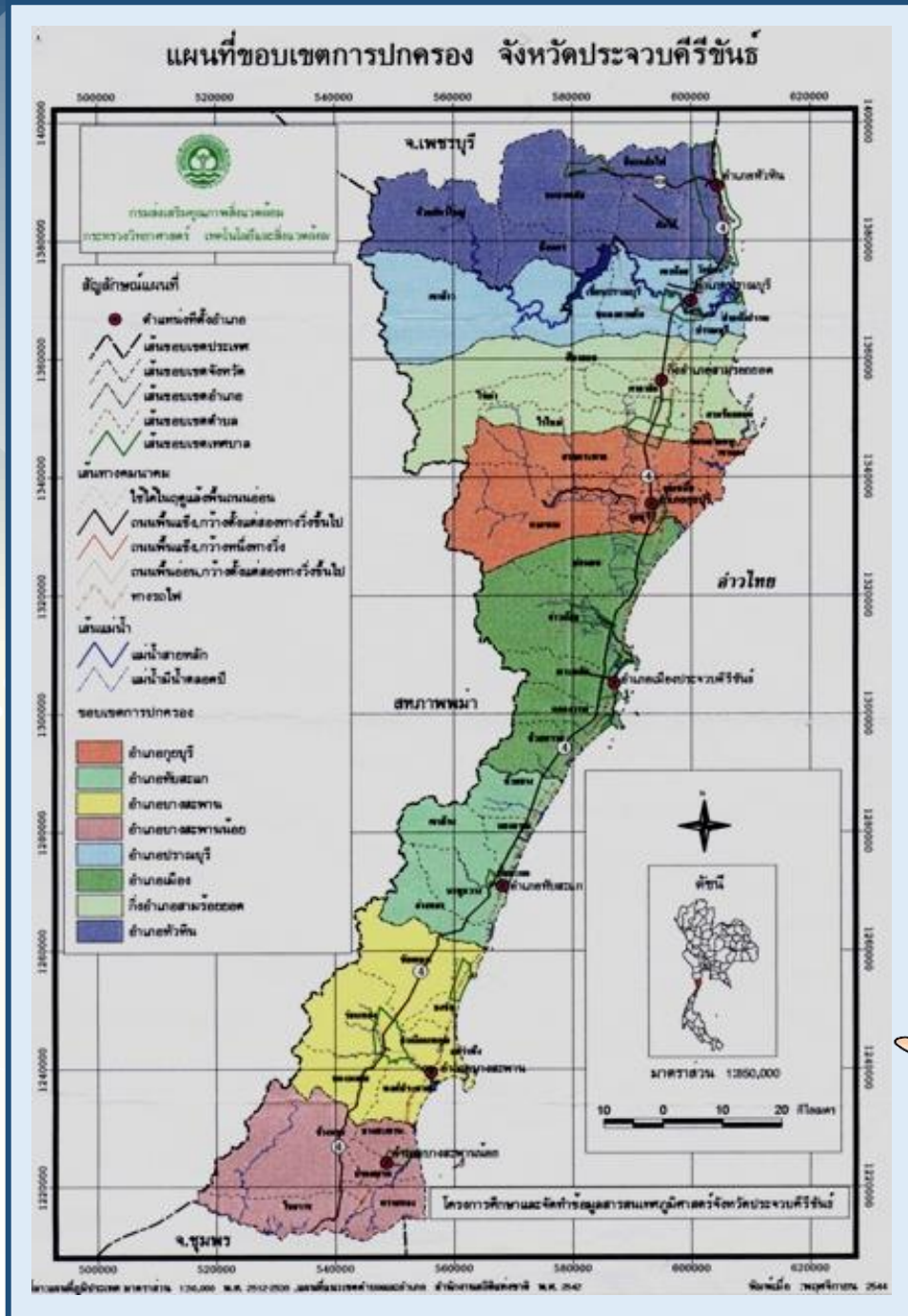
๑.๓ ในจังหวัดดังกล่าวมีกี่อำเภอ

เฉลี่ยใบงานที่ ๑

เรื่อง แผนที่กับจังหวัด

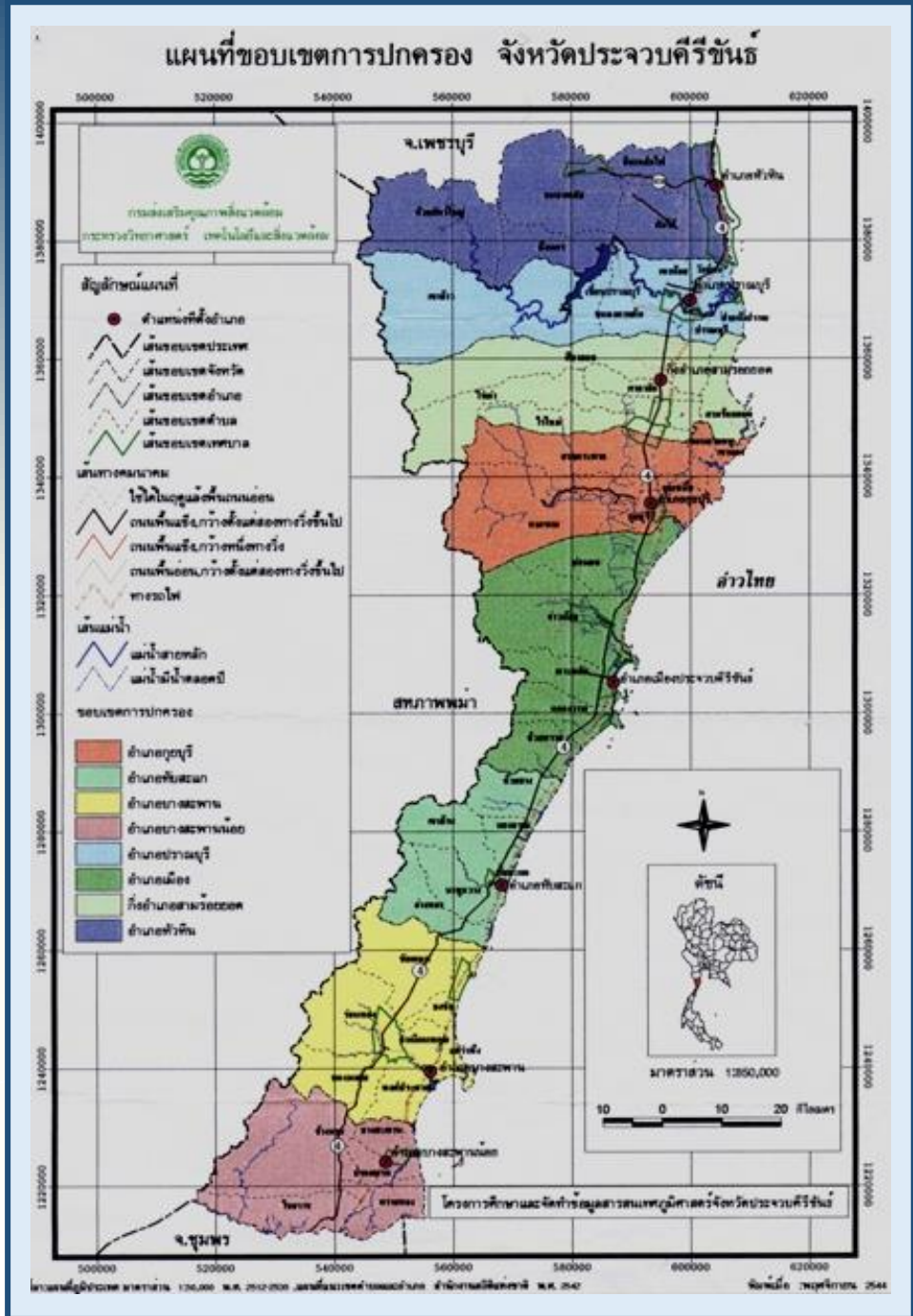

สังเกตแผนที่กันให้ดี ๆ

นะคะนักเรียน

- ๑.๔ อำเภอใดบ้างที่ติดกับจังหวัดที่เป็นอาณาเขตติดต่อ
อำเภอหัวหิน ติดกับจังหวัดเพชรบุรี.....
อำเภอบางสะพานน้อย ติดกับจังหวัดชุมพร
- ๑.๕ การเข้าใจพื้นที่จังหวัดทำให้เกิดประโยชน์อย่างไร
ทำให้ทราบถึงตำแหน่งที่ตั้งของอำเภอต่าง ๆ

สรุปบทเรียน

แผนที่กับจังหวัด

ชนิดของแผนที่ที่มีทั้งหมด ๗ ชนิด

องค์ประกอบของแผนที่

๑. ชื่อแผนที่

๒. สัญลักษณ์

๓. มาตราส่วน

๔. ทิศ

การใช้แผนที่

ผู้ใช้แผนที่ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ในแผนที่

ผู้ใช้แผนที่ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการหาระยะทางจากแผนที่

คำถามปิดท้าย

ในชีวิตประจำวันแผนที่มีประโยชน์
ต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง

??

แนวคำตอบ

หากเราอยากทราบว่าจังหวัดของเรามีอาณาเขตติดต่อกับ
จังหวัดใด เราก็ต้องใช้แผนที่ในการศึกษาข้อมูล

บทเรียนครั้งต่อไป

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ : มหัตศรรย์กายภาพจังหวัด

เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะ ทางกายภาพของจังหวัด

